

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210561
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119210561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fil'akovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: Y. D., A.. XX.XX.XXXX, W. Q. F., A. J.. U. Č.. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., so sídlom v Českej republike, v Hradci Králové, na ul. Československé armády č. 954/7, IČ: 247 85 199, právne zastúpenému JUDr. Jiřím Šmídou, usadeným euroadvokátom, ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., organizačná zložka so sídlom v Bratislave, na ul. Svornosti č. 43, IČO: 47 255 773, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1.825,36 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 11.12.2019 č.k. 7Csp 130/2019-68 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.675,36 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov 1. inštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 150 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 20.04.2017 č.k. 9Csp 2/2016-71 bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 1.021,41 eur spolu s úrokom z omeškania zastavené. Žalobkyni bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu vo výške 1.435,49 eur. V prevyšujúcej časti bola žaloba žalovaného zamietnutá.

3. Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.02.2018 č.k. 4Co 58/2017-103 bol rozsudok vo vyhovujúcom výroku nad sumu 122,86 eur a vo výroku o trovách konania zrušený a v rozsahu zrušenia vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Rozsudkom zo dňa 17.09.2018 č.k. 9Csp 2/2016-164 bola žaloba v časti prevyšujúcej sumu 122,86 eur zamietnutá.

5. Vo veci 9Csp 2/2016 bola žalobkyňa úspešná, a preto jej vznikol nárok na primerané finančné zadost'učinenie. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti

privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

6. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

7. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia za primeranú sa považovala suma 150 eur. Priznaná suma vo vzťahu k žalobkyni nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Je potrebné poukázať na prvotné konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp 2/2016, v ktorom žalobkyňa v procesnej pozícii žalovanej mala úspech. Žalovaný si v tomto konaní uplatnil vo vzťahu k žalobkyni zaplatenie sumy vo výške 3.773,58 eur, pričom úspešný bol iba v časti o zaplatenie sumy 122,86 eur. V pôvodnom konaní sa žalobkyňa úspešne bránila, a preto bola naplnená dikcia ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a žalobkyni vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Súd v pôvodnom konaní rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 94,38 %, z čoho je zrejмый pomer úspechu žalobkyne v pôvodnom konaní vo vzťahu k žalovanému. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

8. Pokiaľ ide o žalobkyňou žiadanú sumu 1.825,36 eur, túto žalobkyňa nijakým spôsobom nezdôvodnila a nenavrholla k tejto otázke dokazovanie ani na nariadenom pojednávaní dňa 11.12.2019. Priznanú sumu finančného zadosťučinenia je potrebné považovať za vyrovnanie ujmy žalobkyni, ktorá je akousi satisfakciou za stav, ktorý jej hrozil z dôvodu možnosti uplatnenia práva na plnenie, ktoré žalovanému nepatriło. Zároveň priznaním primeraného finančného zadosťučinenia došlo tiež k naplneniu odradzujúcej funkcie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov.

9. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 2 C.s.p.

10. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, aby jej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie aj nad sumu 150 eur do sumy uplatnenej žalobou. Zdôraznila, že v základnom konaní si terajší žalovaný v postavení žalobcu uplatnil zaplatenie sumy 3.773,58 eur s prísl. Úspešný bol len v rozsahu 122,86 eur. Žalovaný sa tak chcel na jej úkor obohatiť až o sumu 3.650,72 eur, navyše s vysokým príslušenstvom. Finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur nemôže zodpovedať zmyslu a cieľom právnej úpravy primeraného finančného zadosťučinenia. Ak bude vychádzať len z úmyslu žalovaného obohatiť sa na jej úkor o sumu 3.650,72 eur a pritom nebude ani brať do úvahy príslušenstvo sumy 3.650,72 eur, tak suma 150 eur predstavuje zo sumy, o ktorú sa žalovaný chcel na jej úkor obohatiť, len 4,1 %, čo obsah pojmu „primerané“ napĺňať nemôže. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na trend v rozhodovacej praxi, keď prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške, v akej bola v súvislosti s obohatením sa dodávateľa alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Pokiaľ súdy priznávajú primerané finančné zadosťučinenie v menšom rozsahu, tak aj v týchto prípadoch prevláda priznávanie primeraného finančného zadosťučinenia aspoň vo výške cca 50 % sumy, o ktorú sa dodávateľ obohatil alebo chcel na úkor spotrebiteľa obohatiť.

11. Žalovaný navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Ako dôvod uviedol, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Žalobkyňa si neuplatnila na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a jej samotný nárok je postavený len na skutočnosti, že súd žalobu čiastočne zamietol a tým nebola naplnená požiadavka na úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Pod satisfakciou treba rozumieť poskytnutie náhrady za utrpenú krivdu, urážku, ublíženie, teda ide o rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov porušenia spotrebiteľských práv. Čiastočné zamietnutie žaloby v pôvodnom konaní v

prevyšujúcej časti nespôsobilu žiadne nepriaznivé následky pre žalobkyňu a nevznikla jej žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia. Nárok na primerané zadosťučinenie teda predstavuje alternatívnu sankciu za protiprávne konanie dodávateľa. V posudzovanom prípade však ona protiprávnosť na strane žalovaného úplne absentuje. Sama žalobkyňa vidí nezákonnosť konania žalovaného v tom, že na ňu bola podaná žaloba, v dôsledku čoho musela znášať stav právnej neistoty. Takýto argument však z povahy veci nemôže obstáť, nakoľko akékoľvek civilné sporové súdne konanie so sebou nesie určitú mieru právnej neistoty, a to ako pre žalobkyňu, tak pre žalovaného. Ide teda o vlastnosť imanentnú sporovému súdnemu konaniu ako takému. Teda nebola naplnená ani požiadavka na spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu, ktorú nie je povinný znášať.

12. Žaloba, ktorou sa oprávnená osoba domáha primeraného finančného zadosťučinenia sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadosťučinenie je nástrojom satisfakcie, ktorej úlohou je vyrovnať narušenú rovnováhu v postavení toho, kto právo porušiteľa porušil a dotknutej osoby - spotrebiteľa. Okrem satisfakčnej funkcie má primerané finančné zadosťučinenie aj sankčnú povahu, pretože predstavuje pre toho, kto právo spotrebiteľa porušil, finančnú ujmu zodpovedajúcu sume, ktorú musí titulom primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi zaplatiť. Táto sankčná povaha primeraného finančného zadosťučinenia má však vedľajšiu úlohu, pretože primárna je satisfakčná povaha primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný súhlasí so žalobkyňou v tom, že nie je potrebné preukazovať výšku nároku. Je ale toho názoru, že za každých okolností musí byť preukázané porušenie práv a povinností, čo v tomto konaní úplne absentuje.

13. Čo sa týka samotnej výšky nárokovaného primeraného zadosťučinenia, samotnú sumu naďalej považuje za jednoznačne neprimeranú, premrštenú a napokon aj nedostatočne odôvodnenú. V tomto prípade došlo k nulovému bezdôvodnému obohateniu, čiže z vyššie uvedeného možno rozumne predpokladať, že tomu zodpovedá nulová výška primeraného zadosťučinenia.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver pokiaľ ide o základ uplatneného nároku. Čo sa týka výšky priznaného finančného zadosťučinenia v sume 150 eur, túto nemožno považovať za primeranú.

16. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

17. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

19. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

20. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

21. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

22. Vo veci 9Csp 2/2016 Okresného súdu Prešov žalovaný v dôsledku procesnej obrany žalobkyne vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 1.021,41 eur s prísl. späť v dôsledku čoho bolo konanie v tejto časti zastavené. Žalobkyni bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 122,86 eur a v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. K zamietnutiu žaloby v časti prevyšujúcej sumu 122,86 eur došlo z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru pre absenciu zákonom vyžadovaných náležitostí zmluvy o úvere. Aj keď je nepochybné, že zmluvu o úvere uzatváral so žalobkyňou právny predchodca žalovaného, bol to bez akýchkoľvek pochybností žalovaný, ktorý po postúpení pohľadávky si v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp 2/2016 uplatnil i plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalovaný je teda tým subjektom, ktorý vo vzťahu k žalobkyni postupoval v rozpore so zákonom. Takéto konanie žalovaného, ktoré mohlo mať za následok vznik bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne, nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

23. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 1.825,36 eur, tak ako to považovala žalobkyňa v podanej žalobe. Takto žiadané finančné zadosťučinenie dosahuje 1/2-vicu zo sumy 3.650,72 eur, o ktorú sa chcel žalovaný vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp 2/2016 bezdôvodne obohatiť na úkor žalobkyne. Vzhľadom na rozsah ujmy, ktorá žalobkyni hrozila konaním žalovaného, priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 150 eur je neprimerane nízke a nedostatočne odradzujúce žalovaného od porušovania zákonných ustanovení slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. Ak žalovaný napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru požadoval od žalobkyne i plnenia nad rámec istiny poskytnutého úveru, išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa.

24. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 388 C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.675,36 eur. Spolu s už právoplatne priznanou sumou 150 eur tak žalobkyni bolo priznaných 1.825,36 eur v súlade s ňou podanou žalobou.

25. Zároveň úspešnej žalobkyni bola priznaná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštalácie.

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalácii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).